

NIEUWSBRIEF KBO

KBOEDE
senioren doen mee!

afdeling Ede

jaargang 31, nr. 9 september 2024

In dit nummer:

Colofon	2
Voorwoord	3
Pastorale bijdrage	4
Berichten van het bestuur	5
Inschrijfformulier fietstocht	6
In memoriam Janus van Riel	8
Agenda en verslag O&O	9
Column	11
Dagje uit	14
Agenda	16

Interessante informatie:

Wereldwinkel	3
Dementieweek Ede	5
Cursus digitaal bankieren Ede Doet	7
Vreemde munten	8
Thuis blijven of verhuizen	10
Koken op de camping	11
Vegen	12
Hardgekookt ei	12
Oss en de SP	13

Colofon

Voorzitter Ap Dominicus
t. 0318-79 51 43
email: abdominicus1@gmail.com

1° Secretaris
Adri Koch t. 0318-65 03 68
email: secretaris@kbo-ede.nl

2° Secretaris/Notulist
Erica Kuijper t. 06-54 66 42 06
Email: erica.kuijper@kpnmail.nl

1° Penningmeester
Gijsbert van Ingen t. 06-47 55 22 32
email: penningmeester@kbo-ede.nl

Rekeningnummer voor contributie
en giften
NL02 INGB 000 41 76 610
t.n.v. KBO voor Senioren afd.
Ede-Bennekom

Ledenadministratie
Charles Slangen t. 06-27 09 17 46
email:
ledenadministratie@kbo-ede.nl

Commissie Ontwikkeling &
Ontspanning (O&O)
Coörd. Trudy v. Schoonhoven
t. 0318-64 59 09 / 06-46 89 94 88
trudyvanschoonhoven@planet.nl

Coördinator bezorging
Ons Magazine en Nieuwsbrief
Beer Radstaat
t. 0318-63 29 92 / t. 06-10 51 43 28
email: g.radstaat@hotmail.com

Belastingsservice Ouderenbonden
Coördinator HUBA Douwe Ettema
t. 0318-64 58 31 / 06-55 90 06 46
email: ettema.douwe@gmail.com

Vrijwillige Ouderen Adviseur (VOA)
en Wet Maatschappelijke
Ondersteuning (WMO)
Frans Bik t. 0318-84 29 92
email: fransbikkel1@gmail.com

Pastoraal adviseur
Em. pastor Hans Lucassen

Coördinator Zorg & Welzijn +
Haal en breng service
Thijs Waasdorp
0318-631 256 of 06-53 79 18 54
m.waasdorp@chello.nl

Coördinator PC hulp
Jan Kemman t. 06-38 48 41 12
email: j.kemman@chello.nl

Beheer website en facebook
Annelies Tax t. 0318-61 77 93
email: webmaster@kbo-ede.nl

Redactie Nieuwsbrief
Redacteur Fred Deuning
t. 06-38 15 52 96
email: jefdeuning22745@freeler.nl
+ kbonieuwsbrief@gmail.com

Corrector Mary-Ann Borggreve
Vormgever Erik Erkelens

Deze Nieuwsbrief kunt u ook lezen op onze website www.kbo-ede.nl

Facebook www.facebook.com/KBO-Ede-897647640335670/

Volgende kopij uiterlijk inleveren **2 september 2024**

Voorwoord

Met deze extra dikke Nieuwsbrief zorgt de redactie, dat onze leden voldoende informatie ontvangen over allerlei zaken. Deze nieuwsbrief is dus het lezen waard.

Er is een In Memoriam opgenomen naar aanleiding van het overlijden van onze zeer gewaardeerde oud-voorzitter Janus van Riel. Er waren leden niet op de hoogte van het overlijden van Janus van Riel. Een advies van de voorzitter: 'kijk minimaal eenmaal per week op de site van KBO Ede voor het laatste nieuws'.

Het najaar komt er weer aan en over enkele weken zal alles weer zijn normale gang gaan. De huidige regering buigt zich over de begroting en op Prinsjesdag zullen wij daar de uitkomst van horen. Hoe gaan de coalitiepartijen om met de maatregelen, die genomen zullen worden? Dat er bezuinigd gaat worden is zeker, maar wie worden de "dupe". Als seniorenorganisatie zullen wij de gang van zaken volgen en kijken hoe wij samen eventuele lastenverzwaring kunnen opvangen c.q. bestrijden.

Wereldwinkel

Bij wereldwinkel denk ik aan Max Havelaar koffie, chocola, die eerlijk is geproduceerd en cadeautjes.

Een tijd terug kreeg ik een snoepboekje van de wereldwinkel cadeau. Leuk, maar één groot nadeel: het boekje bevatte veel afval. Elke snoepje, chocolaatje was apart in cellofaan verpakt.

Vanuit gezondheidszorg gezien is dat heel goed, maar wat ik net opmerkte: er was wel heel veel afval voor de plastic container.

Onlangs liep ik op de zomermarkt in Lunteren langs de kraam en vroeg of ik een foto mocht maken. Dat mocht en ik kwam in gesprek met twee vrijwilligers van de Lunterse Wereldwinkel.

Nu had ik ergens gelezen dat het aantal wereldwinkels enorm afneemt. De dames bevestigde dat. In deze omgeving is alleen de winkel in Lunteren overgebleven. Barneveld en Ede zijn opgeheven.

Er zijn diverse oorzaken van het afnemen van het aantal winkels. Koffie, chocola dat eerlijk is betaald kun je tegenwoordig in bijna elke supermarkt ook kopen. Het personeelsbestand bestaat volledig uit vrijwilligers. Aanvulling van personeel is vaak een probleem. Een winkelpand huren/onderhouden kost geld. Kortom er zijn meerdere redenen waarom het aantal wereldwinkels afneemt.

Als bestuur hebben wij ons wederom gebogen over aanvulling van het bestuur en natuurlijk proberen wij ook het ledenbestand uit te breiden. Ik wil wel zeggen, dat het een must is om de afdeling KBO Ede bestaansrecht te geven. We zijn nog niet op het punt gekomen om ongerust te zijn, maar we mogen dit zeker niet uit het oog verliezen. Help KBO Ede mee en probeer leden te winnen om de afdeling een sterke basis te geven. Het is niet alleen een zaak van het bestuur, maar voor alle leden om de bestaanszekerheid van uw afdeling gestalte te geven.

Wij zien u graag op onze bijeenkomsten op de derde woensdag van de maand en hopelijk krijgt u inspiratie om leden te werven.

Mocht u een mooi idee hebben over bovenstaande, stuur dan een berichtje naar het secretariaat. Met dank voor uw medewerking.

Ap Dominicus, voorzitter 7 augustus 2024

Elke wereldwinkel is zelfstandig en koopt in bij de centrale in Culemborg. Dit is een onderdeel van Wereldwinkels Nederland.

De dames van de kraam vertelden me dat je er rekening mee houdt wat in jouw winkel wel of niet aanslaat. In Lunteren bijvoorbeeld niet te veel Boeddhabeeldjes en wierook. Wat in Lunteren een gewild artikel is, zijn de doppers. Nu met de olympische spelen zelfs verkrijgbaar in goud, zilver en brons.

Nog even een paar feitjes over de Wereldwinkel

Hun missie is eerlijke handel bevorderen en streven naar een rechtvaardige wereld.

In 1986 mislukte de UNCTAD conferentie, waar dervederelanden vroegen om hun producten vrijere toegang te geven op de westerse markt. Dit was de aanleiding voor een oproep door journalist Dirk Scherpenzeel om iets te doen. Op 1 april 1969 werd de eerste wereldwinkel in Nederland geopend.

Er bestaan over de hele wereld wereldwinkels (fairtrade winkels)

Tegenwoordig is er ook fairtrade mode Wereldwinkels in Nederland hebben een webwinkel Wereldwinkels Nederland hebben een cadeaubonnensysteem.

Mary-Ann Borggreve

UNCTAD = De VN-Conferentie inzake Handel en Ontwikkeling (Engels: *United Nations Conference on Trade and Development*, afgekort UNCTAD)

Bron: Interview met medewerkers Wereldwinkel Lunteren Diverse websites.

Pastorale bijdrage

OP STRAAT

Al meer dan 25 jaar wonen we nu in de pastorie van de Antoniuskerk, een herkenbare plek die zich nog altijd op loopafstand van het station bevindt. Afgelopen winterperiode werd bij ons aan de overkant door het

Leger des Heils een tijdelijke opvangvoorziening geopend voor dak- en thuislozen. Hierdoor kregen wij en ook ons parochiecentrum af en toe te maken met mensen die overdag, of soms

ook 's avonds bij ons aanbelden. Jongeren maar ook ouderen, met de meeste uiteenlopende verhalen en vragen. Mannen en ook vrouwen, door reizigers veelal genegeerd en vaak afgesnauwd of uitgescholden, mensen, zichtbaar lijdend onder de vele vooroordelen. Mensen, op zoek naar hulp, naar een plek voor onderdak, of enkel een boterham om de honger te stillen of gewoon alleen maar een luisterend oor... Ook naar wat geld voor een overnachting bij het Leger; maar geluk voor hen want deze winter was het gratis...

Aanvankelijk was er aarzeling, maar gaandeweg leer je mensen kennen, vertellen sommigen hun levensverhaal, je raakt stukje bij beetje vertrouwd met hun geschiedenis en dan krijgen mensen een naam en een gezicht: Frans, Ad, Freddie, Klaas, Judith, Wimpie, Ralph en Vincent... Verhalen die emotionele en opstandige getuigenissen zijn van kleine en grote tragedies waardoor mensen - meestal ongevraagd en ongewild - in deze situatie zijn terecht gekomen, alle zelfrespect zijn kwijt geraakt, alle geloof in een rechtvaardige samenleving. Je realiseert je vaak nauwelijks, - want ze worden er zelden naar gevraagd, - waarom iemand dakloos is geworden... Je hoort verhalen van uitgerangeerd te zijn, uitgespuugd te worden, voor straatvuil te worden uitgemaakt, niet begrepen te worden, nergens meer aanspraak op te kunnen maken, hooguit - als het lukt en de ambtenaar je welgezind is, een zogenaamde zwerversuitkering te

Bespreek het Samen

Het nieuwe programma van Bespreek het Samen staat sinds 1 juli 2024 online! Zo gaat dit seizoen van start op 25 augustus met een Oecumenische Heideweekviering in het openluchttheater Ede. Een greep uit het programma voor september: "Luisteren naar je pen", intuïtief schrijven met Jannie van Maldegem, op 27 september en "The Zone of Interest" een fascinerend

kunnen krijgen - waar je recht op hebt en mits de ambtelijke molens redelijk draaien -, maar tussen al hun ellende door weerklinkt een diep verlangen, een verlangen naar humane behandeling, naar respect, naar een eigen plek, om van de straat af te kunnen zijn, om iets te kunnen betekenen, om te kunnen werken.

Mensen die wel degelijk iets te vertellen hebben: verhalen over hun pijn, hun spijt, hun liefde, hun kracht, "laat mij nou eens een keer bij jou in de kerk preken hoe het werkelijk is, op straat, dan heb ik tenminste een kans dat mensen ook eens naar mijn verhaal willen luisteren", vroeg Ad mij eens. Het is er nooit van gekomen... "Ga nou eens een keer een week met mij mee de straat op, dan kun je ook eens meemaken wat ik meemaak, hoe mensen je als straatvuil behandelen." zegt een ander.

Bij een laatste ontmoeting geeft deze man mij de Straatkrant, met een wat cynische lach: "moet je echt lezen, hoor!". Het gaat over Utrechtse Hans die zelf dakloos is geweest en die in de Domstad veel heeft gedaan voor daklozen, ten laatste als manager voor de Straatkrant. Eén zin uit die straatkrant is vooral blijven hangen. Als een soort diaconale boodschap naar mij, naar ieder die het wil lezen: "Predik te allen tijde het evangelie, desnoods met woorden!" * Om over na te denken!!!

Ik hoop dat velen met mij er eens bij stil willen staan, misschien eens niet achteloos voorbijgaan aan die man of vrouw die op straat jou aanspreekt, of die jou een daklozenkrant aanbiedt..., voor velen vaak nog de enige weg om iets van geld te maken voor het primaire eigen levensonderhoud...

Em. Pastor *Hans Lucassen*

*) citaat van Franciscus van Assisi

BESPREEK HET SAMEN

en indrukwekkend oorlogsdrama zoals we dat niet eerder zagen op 29 september. U heeft weer een ruime keuze aan activiteiten verspreid over het hele winterseizoen dus neem een kijkje op www.bespreekhetsamen-ede.nl en meld u aan voor 1 september.

Anneke Otten

Een methode is in het rijk van de geest te vergelijken met een kruk. De ware denker loopt vrij.

Godfried Bomans

Doe jij ook mee met de Dementieweek Ede 2024?

Kom langs bij één van de vele activiteiten

Het thema van Wereld Alzheimerdag 2024 is 'Samen in beweging'. Bewegen is in je eentje al leuk en gezond; samen bewegen is extra goed voor het brein. Bovendien komen we in beweging om meer aandacht voor mensen met dementie te vragen.

Naast een centraal programma in Ede worden er diverse activiteiten georganiseerd in buurthuizen, kerken, clubs, de moskee, verenigingen, dagactiviteitencentra en restaurants in de gemeente Ede.

Dementieweek Ede is een initiatief van Alzheimercafé Ede, Sportservice, Gelderse Vallei, Netwerk Dementie Gelderse Vallei, Odensehuis Ede, Cultura, Malkander en vele anderen.

Marga van Oort

Bestuurslid Afdeling Veluwe Vallei-Grebbe | trainer Samen dementievriendelijk (Gemeente Ede, Renkum, Renswoude, Rhenen, Veenendaal, Wageningen)

m.vanoort@alzheimerwilligers.nl, tel.: 06-42 45 92 21.

Activiteit	Waar	Wanneer	Aanmelden (kosten)
Start Dementieweek Ede! Met beweegprogramma!	Odensehuis Verbindelaarsweg 138, Ede	Maandag 16 sept 10.00 – 12.00 uur	Nee (gratis)
Participatiekoor optreden	Ontmoetingskerk Zuilenstein 1, Ede	Maandag 16 sept 15.00 -17.00 uur	Nee (gratis)
Film De Terugreis	Cultura Molenstraat	Dinsdag 17 sept Aanvang 14.30 uur Aanvang 19.30 uur	Ja, kaartje kopen bij Cultura
Documentaire Human Forever (Teun Toebes)	Cultura Molenstraat	Woensdag 18 sept 14.30 uur	Ja, kaartje kopen bij Cultura
Alzheimer Café Ede, 'Actief ouder worden houdt de hersenen gezond'	Cultura Molenstraat	Woensdag 18 sept 19.30 uur	Nee (gratis)
Eet mee bij Resto van Harte	De Pleinen	Donderdag 19 sept 17.30 uur	Ja, reserveren via de website Resto
Theater Ervarea: De dementie van Jet en Harry	Taborkerk, Prinsesselaan 8, 6713DV Ede	Zaterdag 21 sept Aanvang 19.30 uur	Nee (gratis)

Drie berichten van het bestuur

1. Deze herfstkleuren fietstocht is te mooi om zomaar aan voorbij te gaan!

Zie ook het inschrijfformulier op pagina 6.

We gaan een fietstocht maken woensdag 2 oktober 2024, vanaf DTS Ede met diverse tussenstops, om door de prachtige natuur te fietsen. Uiteraard ontvangen we u graag vanaf 13.30 uur met een kopje koffie/thee. Vanaf 14.00 uur klinkt het startschot. U kunt dan in uw eigen tempo een van de routes fietsen. U heeft de keuze tussen een route van 17 of 24 km. We hebben bij het maken van de route natuurlijk rekening gehouden met driewiel fietsen en de scootmobiel. Dus als u de route niet wilt of kunt fietsen, dan ben u natuurlijk van harte welkom op de scootmobiel.

We vragen iedereen om uiterlijk 18.00 uur weer terug te zijn bij DTS Ede. Bij terugkomst wordt de tocht afgesloten met een kopje koffie, thee of wat fris.

Deelname aan de tocht en de koffie/thee is gratis. Opgeven is wel noodzakelijk. Dit kan tot uiterlijk zondag

15 september 2024. De herfstkleuren fietstocht wordt georganiseerd door KBO Ede, ANBO-PCOB in samenwerking met Sportservice de Vallei.

Mocht het onverhoopt slecht weer zijn, waardoor de tocht niet door kan gaan. Dan stellen we iedereen die zich heeft opgegeven maandag 31 september 2024 hiervan op de hoogte per mail. Via de websites van KBO Ede en ANBO-PCOB wordt het ook bekend gemaakt.

Opgeven kan via: z.o.z. of

www.sportservicedevallei.nl/herfstkleurenfietstocht

Heeft u hulp nodig bij het inschrijven, of andere vragen, dan kunt u contact opnemen met Kirsten Veldhuizen of Angeline van de Kraats van Sportservice de Vallei.

Kirsten Veldhuizen, 06-57 83 95 92,
kirsten.veldhuizen@sportservicedevallei.nl
Angeline van de Kraats, 06-51 56 15 21,
angeline.vandekraats@sportservicedevallei.nl

Inloop 2 oktober vanaf 13.30 uur DTS Ede, Inschoterweg 2, 6715 CS Ede, start 14.00 uur.

Zie ook de folder

Inschrijfformulier Herfstkleuren fietstocht

Naam: _____

Adres: _____

Postcode: _____

Woonplaats: _____

E-mailadres: _____

Telefoonnummer: _____

Geboortedatum: _____

Hoeveel deelnemers wilt u extra opgeven: 0 1 2 3

Deelnemer 1

Naam: _____

Geboortedatum: _____

Deelnemer 2

Naam: _____

Geboortedatum: _____

Deelnemer 3

Naam: _____

Geboortedatum: _____

Hoeveel kilometer wilt u fietsen:

- 17 kilometer
- 24 kilometer

In geval van nood:

Naam contactpersoon: _____

Telefoonnummer contactpersoon: _____

Ik ga akkoord dat Sportservice de Vallei gemaakte foto's/video's gebruikt voor promotionele doeleinden:

- Ja
- Nee

Overige opmerkingen, bv. Medische bijzonderheden:

Inleveren bij: Sportservice Ede Vallei, Peppelensteeg 17, 6715 CV Ede

Sportservice de Vallei gaat zeer zorgvuldig om met persoonsgegevens. Na de herfstkleuren fietstocht worden de gegevens vernietigd.

2. Hulp bij digitaal bankieren

Bent u iemand die erg opziet tegen het regelen van bankzaken, het overmaken van een bedrag naar een ander? Heeft u overzicht welke organisaties allemaal periodiek bedragen van uw rekening afschrijven? De landelijke banken hebben gezamenlijk een programma ontwikkeld om wat meer dienstbaar te zijn. Zij richten zich mede op mensen die structureel geen toegang hebben tot internet, computers en mobiele telefoons. Vorig jaar zijn de banken, mede op aandringen van de ouderenorganisaties, gestart met het programma *Toegankelijk Bankieren*. Met dit programma willen de banken mensen bereiken die moeite hebben met dagelijkse bankzaken. Om vragen te horen, uitleg te geven en de weg te wijzen naar verdere hulp. Er worden er dit jaar, als onderdeel van het programma, door heel het land (gratis) bijeenkomsten gefaciliteerd met als onderwerp: Hulp bij dagelijkse bankzaken. Inmiddels zijn er door het hele land al 150 workshops gegeven of in de planning. Een groot aantal is in bibliotheken en/of in samenwerking met organisaties van ouderen.

3. Ede Doet waardecheque

Vanaf maandag 16 september 2024 ontvangen alle huishoudens in de gemeente Ede weer een Ede Doet cheque van het jaar 2024. KBO Ede doet weer mee met de bonnenactie van Ede Doet. In de KBO Ede bestuursvergadering in de 2^e week van september zal definitief bekend worden gemaakt welke initiatief doelstelling KBO Ede aan Ede Doet heeft aangevraagd. Hiernaast staan de adressen waar u ze kunt inleveren. **LET OP:** de bonnen moeten uiterlijk zaterdag 19 oktober 2024 zijn geregistreerd, hierna zijn de bonnen waardeloos. Vergeet niet *KBO Ede* te vermelden op de waardecheque.

Hartelijk dank voor uw medewerking om uw waardecheque te doneren aan KBO Ede!

Tuinman nodig?

Peter Derks is geboren in Nijmegen. Hij is na zijn werkzame leven als vrijwilliger aan De Meerpaal verbonden en is daar sinds 2022 de tuinman.

Peters hobby's

Ik mag graag door heel Nederland fietsen. Grote afstanden vind ik fijn. Gelukkig kan ik zelf mijn tijd bepalen. Ik mag graag tekenen en met olieverf bezig zijn. Ik maak mensen graag blij met dingen.

Wat is je favoriete muziek?

Het liefst luister ik naar countrymuziek. Ook mag ik lekker luisteren naar filmmuziek en vooral de muziek van Enrico Moriconi. Af en toe geniet ik van licht klassieke muziek.

Wat is je favoriete sport?

Mijn sport is het fietsen van lange afstanden. En dan de extremen opzoeken. Ik loop veel.

Vanwege het succes tot nu toe hebben de banken besloten om de mogelijkheid tot het aanvragen van een gratis workshop opnieuw open te stellen voor de rest van het jaar.

Heeft u belangstelling voor zo'n workshop of wilt u dat samen met introducees komen volgen? Neem dan contact op met secretaris@kbo-edede.nl! Als er voldoende aanmeldingen zijn (minimaal 15) nodigen wij iemand uit om een workshop te geven en vragen beantwoorden.

Bron: toegankelijkbankieren.nl

Tot uiterlijk (zie bon) kunt u uw bonnen inleveren bij: (gesorteerd op postcode)

1. Adri Koch, Lange Akkers 135, 6711 TL Ede
2. Trudy van Schoonhoven, (tijdens activiteiten in De Bosroos) 6713ET Ede
3. Erik Erkelens, Wildforster 30, 6713 KB Ede
4. Fred Deuning, Pollenstein 17, 6714 DC Ede
5. Gijsbert van Ingen, Doeshof 11, 6715 DS Ede
6. Thea Tjio, Laurens Janszn. Kosterstraat 5, 6717 BX Ede
7. R. Gommers, Honingklaver 2, 6721 RT Bennekom
8. Fam. Borggreve, Veenweg 3, 6741 EA Lunteren

Het Bestuur

Door mijn astma moet ik veel lopen, zodat mijn ademhaling voldoende is.

Mijn aanbod

Kunt u uw eigen tuin niet goed meer onderhouden, dan kom ik op afspraak graag langs om te kijken wat ik voor u kan doen.

U kunt me bereiken via pderks794@gmail.com of 0318-64 25 57.

Peter Derks

In Memoriam Janus van Riel

Het overlijdensbericht van Janus van Riel is bij KBO Ede met verbijstering en ontzetting ontvangen. Maandag 22 juli 2024 ontvingen we het bericht dat Janus was overleden.

Wij kunnen ons nauwelijks voorstellen, dat hij niet meer in ons midden is.

Janus was ruim 10 jaar voorzitter, is pr-man geweest en tevens adviseur van het bestuur. Hij was trouw elke bestuursvergadering aanwezig. Zijn inbreng werd met dank ontvangen.

In 2005 werd Janus voorzitter van KBO Ede en heeft deze taak met verve uitgevoerd. Hij was al eerder benaderd, maar wilde het pas gaan doen, wanneer hij met pensioen ging. 'Alleen dan kan ik het goed doen en doen zoals ik het wil' was zijn devies.

Dat was de rode draad, die tijdens zijn voorzitterschap liep.

Janus was een goede en graag gehoorde spreker, die

zich met volle overgave inzette voor de belangen van de senioren en altijd zijn plannen goed beargumenteerd uiteenzette. Bij de ALV van KBO Gelderland (KBO-G) liet hij van zich horen. In 2016 trad hij af en dat is niet zonder tromgeroffel gebeurd. De interim-voorzitter bedankte Janus voor zijn grote inzet en kennis van zaken. Hij ontving van de KBO-G een oorkonde en daarbij de Zilveren Speld voor zijn grote verdiensten.

De afdeling KBO Ede overhandigde hem een standaard met daarin gegraveerd: **'Dankbaarheid is de herinnering van het hart'**.

Janus bedankt voor je grote inzet, houdoe.

Wij leven mee met Pieter, Maikel en Sabine, Ester en Ed en de kleinkinderen Emma en Kasper.

Wij wensen hen alle sterkte toe met dit grote verlies.

Het Bestuur

recent

2011

Sommige vreemde munten lijken op een euro munt

Op een van de foto's staat een munt van 5 Marokkaanse Dirham, nu 0,47 euro waard. Misschien genoeg voor een kopje koffie in Marokko. Goed bewaren dus, je weet maar nooit!

Er bestaan wel meer buitenlandse munten die in kleur en afmeting op 2 euro lijken, maar met name: 1 Egyptisch pond en 5 Poolse zloty's. Er bestaan ook munten die op 1 euro lijken, met name 1 Turkse lira.

(zie ook: <https://www.dnb.nl/algemeen-nieuws/nieuws-2023/let-op-turkse-1-liramunt-lijkt-op-2-euromunt/>)

Fred Deuning

1 zloty = 23 ct 2 lira = 4,7 ct 1 MaD = 9 ct 1 E£ = 2 ct

Egyptisch pond

10 bath - Thailand

oud

5 dirham

nieuw

AGENDA Commissie O & O

Verslag fietstocht van 19 juni 2024

We werden 14.00 uur verwacht bij de start in "de Bosroos". Gezien de voorspelde weersverwachting was de opkomst erg laag. Beer Radstaat zwaaide 5 heren en 4 dames uit. We reden via het industrieterrein en de Langekampweg naar de Kraats. Het Binnenveld wordt omringd door Wageningen, Bennekom, Ede en Veenendaal. Na gezellig keuvelen en trappen, reden twee heren op kop, die de route bijhielden. De stop was gepland bij Boerderijwinkel Buitenhorst, die we na wat verwarring over de route bereikten.

We hebben genoten van een drankje met stukje koek op een mooi terras. Warempel de zon kwam door en menigeen trok de jas uit. Na rondsuffelen en eventueel iets kopen in de mooie en ruim gesorteerde winkel stapten we weer op. Toen werden de jasjes en vesten weer aangetrokken.

Na een gezellige tocht werd er aan het eind van de rit wat gesmokkeld, één had nog een afspraak. De anderen wisten toen zelf wel de weg terug naar "de Bosroos" en waren tegen 16.30 uur weer terug. In de Bosroos werd nog even nagepraat met Beer over de route. Al met al was het uitstekend fietsweer en voor herhaling vatbaar. Dan hopen wij op wat meer deelnemers.

Trudy van Schoonhoven

Programma 18 september 2024

Deze middag gaan we de jaarlijkse Bingo spelen onder leiding van Beer Radstaat. Twee dames gaan voor die tijd weer op stap om leuke prijsjes te kopen en deze in te pakken.

We beginnen zoals gewoonlijk om 14.00 uur en stoppen om 16.00 uur. De stemming is altijd geweldig want iedereen zegt: 'ik moet er nog 1, of ik heb nog niets'. Uiteindelijk gaat iedereen tevreden naar huis omdat het zo'n gezellige middag was. KBO Ede leden hebben gratis toegang. Aan introducees (ook ANBO PCOB leden) wordt € 5,00 gevraagd. We wensen u veel plezier.

Trudy van Schoonhoven

Samen uit eten

Helaas is de zomer alweer bijna voorbij en komen de korte avonden en donkere dagen eraan. In september is er een "Samen uit eten". Op **vrijdag 13 september** gaan we eten bij **Steaks & Zo**, Nieuwe Stationsstraat 9, Ede. Het is een gezellig restaurant, je kunt kiezen uit à la Carte of de tapas/carpaccio kaart. Kijk anders zelf ook op

Een gehoorde opmerking van een deelnemer: Iedereen was voorzien van een beschrijving van de route als ware het een rally. U kent dat wel: "Einde weg linksaf. Tweede weg rechts". Onderweg werd wel duidelijk dat er deelnemers zijn die meer gewend zijn aan een 'knooppuntentocht'.

Deze zorgboerderij was bij velen niet bekend en verraste. Aan de weg een automatenkast met producten, maar verder op de oprit was een complete winkel met zitjes binnen en achter een haag buiten. Op dat veldje achter de haag zijn wij met ons allen neergestreken en hebben wat besteld. Na afloop is menigeen vertrokken met een luxe cadeauverpakking met gezonde sappen, chocola of een ander product dat in de winkel te koop is.

Agenda KBO Ede Programma

- 18 september - Bingo KBO leden gratis, introducees (ook ANBO PCOB leden) € 5,00.
- 2 oktober - Herfstkleurenfietstocht wordt georganiseerd door KBO, ANBO PCOB en Sportservice Ede na aanmelding
- 16 oktober - Jaap van Ree geeft een presentatie over (Edes erfgoed) de ENKA
- 16 november - Grote filmmiddag in Pathé na aanmelding
- 18 december - Kerstviering in de Antoniuskerk, waarna een Kerstlunch in de Franciscuszaal. De lunch is op inschrijving en er is plaats voor 70 personen, nadere informatie volgt.

de site van Steaks & Zo om alvast een keuze te maken. Er kunnen zich **maximaal 12 gasten** aanmelden. Je bent om 18.00 uur welkom in het restaurant. Aanmelden kan tot uiterlijk **vrijdag 6 september**. Voor informatie en aanmelden kun je contact opnemen met **Marja Ankoné**, tel.: 0318-62 00 31.

Thuis blijven wonen of verhuizen

Als we ouder worden komt er op een goed moment de vraag wat wenselijk of verstandig is: blijven wonen of verhuizen naar een appartement of zorgwoning. De gemiddelde levensverwachting in Nederland is 80 voor mannen en 83 voor vrouwen. Dit is gemiddeld, we zien om ons heen dat er verschillen zijn tussen individuen. Ieder heeft eigen argument, vaak op gevoelens gebaseerd om thuis in de vertrouwde omgeving te blijven wonen tot het niet meer kan. Een andere optie is om tijdig, fit en gezond, alvast te kiezen voor een woonvorm die toekomstbestendig is. Dus naar een woning of appartement zonder drempels heeft, waar makkelijk zorg aan huis mogelijk. Dan zijn er voorzieningen zoals een bushalte en een winkelcentrum in de buurt.

Wat is het mooie aan blijven wonen waar u zit

Natuurlijk is de woning vertrouwd, de burens zijn bekend en hopelijk aardig. Uw eigen karakter speelt ook een rol. Mensen die van nature behoudend zijn kiezen meestal voor de eigen woning.

Bezoek aan mensen die lekker blijven zitten waar ze zitten laat hier en daar zien dat het onderhoud aan het huis er wel eens bij inschiet. Makelaars spreken dan van een huis met achterstallig onderhoud. Het nadeel aan het 'blijven zitten waar je zit' is uiteraard dat indien het moment komt dat zorg nodig is de nodige zorg wel gegeven kan worden. De woning moet geschikt zijn (of gemaakt worden) voor bijvoorbeeld een rollator, rolstoel, gelijkvloers slapen en dat soort zaken. Helaas is op dit moment de zorg zo ingericht dat de WMO bezuinigt. De Thuiszorg kampt met personeelsgebrek en mogelijk zit er een financieel kantje aan. Laten wij niet vergeten dat op het moment dat iemand acute zorg nodig heeft er toch

een wachttijd is. Die wachttijd bestaat uit een tijd die verstrijkt tussen de zorgaanvraag en de nodige indicatie, het staan op een eventuele wachtlijst en dan de daadwerkelijke hulp. Zelfs met een urgentie zijn er wachtlijsten. Het komt regelmatig voor dat juist gedurende de wachttijd iemand sneller achteruitgaat. In mijn kennissenkring is dat al bij een aantal mensen

Influencer

Een influencer is een persoon die door zijn of haar grote online aanhang invloed kan uitoefenen op het gedrag en de mening van anderen.

Influence betekent beïnvloeden.

Een tijdje terug ontdekte ik dat een krant zich als een influencer kan gedragen.

Niet erg verbazingwekkend zult u denken als het om een opiniestuk gaat, waarin een journalist haar of zijn mening geeft.

Het artikel waarbij ik deze conclusie trok was heel feitelijk. In de krant van Midden-Drenthe stond op 5 juni 2024 een bericht over de herdenking van de beëindiging

gebeurd. Het is niet leuk om daar getuige van te zijn. De onmacht of boosheid van degene die zelf in zo'n situatie zit is begrijpelijk.

Het zinvolle van tijdig verkassen

Op tijd verhuizen maakt dat u de verhuizing lichamelijk en geestelijk gemakkelijker aan kan.

Sommigen gaan zelf aan de slag om te behangen en andere klusjes doen om het nieuwe huis naar eigen smaak en ervaring in te richten. Voor mensen die niet gewend zijn aan een andere woning kan de verhuizing een nare tijd zijn. Veel mensen ervaren trouwens dat de bewoners van een 55+ woning open staan en nieuwkomers relatief snel opgenomen worden. Zeker alleenstaanden ervaren de snelle opname in de nieuwe sociale omgeving als positief. Veel appartementencomplexen voor senioren hebben een praathuis, gezamenlijke woonkamer of een andere plek om te ontmoeten.

Aan vroegtijdig verhuizen zitten nadelen. In de huidige woningmarkt is het lastig een passende plek te vinden. Mogelijk komt er overigens een moment dat iemand naar een verpleeghuis moet. Verhuizen is soms voor familie, vrienden en kennissen een moment dat ze niet of minder langs komen. Zij worden ook ouder. Een ander obstakel kan die andere woonruimte zijn. U moet over extra spaargeld beschikken als u wilt kopen of als u gehuurd zit beschikken over het juiste inkomen en vele jaren inschrijfduur. Niet iedereen heeft die luxe. Het huidige politieke klimaat is niet ingericht op mensen die proactief met hun leeftijd omgaan. Jammer, zo is er feitelijk niet zo veel te kiezen.

Erik Erkelens

De Krant van Midden-Drenthe

van de treinkaping bij de Punt, die op 11 juni 14.00 uur zou plaats vinden. Er werd veel drukte verwacht en de organisatie zou zorgen voor verkeersregelaars.

Toch niets mis met dit artikeltje zult u denken. Nee. Mijn verbazing betrof wat boven het artikeltje stond, namelijk: "Herdenking veroorzaakt overlast".

De schrijver had een voorspellende geest of wilde ons alvast doen geloven dat er veel verkeersoverlast zou zijn.

Mary-Ann Borggreve

Betreft: Krant van Midden-Drenthe van 5 juni 2024

Column De Laatste...

Het spreekwoord zegt dat aan alles een einde komt. Ruim 13 jaar geleden nam ik afscheid van de praktisch uitoefening van mijn beroep, maar trad nog een 5-tal jaar op als spreker op internationale congressen. Op zeker moment voelde ik dat ik alle ontwikkelingen in het vakgebied niet meer kon en niet meer wilde bijhouden en ben ik daarmee gestopt. Dat was de aanleiding om ook met die activiteiten te stoppen. Hetzelfde gevoel dat het tijd is om te stoppen heb ik sinds een paar maanden bij het schrijven van columns voor het Gelderse KBO. Daarom heb ik besloten dat deze mijn laatste zal zijn.

Verloedering

In mijn vorige column wees ik op de verloedering in de maatschappij. Die verloedering is nog steeds gaande en ik zou bijna zeggen versneld. De agressiviteit die mensen aan de dag leggen blijkt nu ook zodanige parten te spelen in de supermarkt dat de grote ketens hebben besloten om maatregelen te nemen. Hetzelfde geldt voor de agressiviteit ten aanzien van medewerkers van politie, brandweer, zorg en ziekenhuizen.

Dat zijn niet alleen de symptomen van verloedering. Ook het taalgebruik in en door de media is erbarmelijk, zoals ook in de politiek. Niet alleen het type woorden dat wordt gebruikt en de vermenging met zogenaamde straattaal, maar ook de grammaticale fouten die worden gemaakt.

Koken op de camping (vakantiehuisje)

Eerlijk gezegd gaan wij nooit kamperen. We gaan meestal naar een vakantiehuisje. Nu zijn moderne vakantiehuisjes meestal goed uitgerust en bevatten ze een keurige keuken. Tegenwoordig is er zelfs heel vaak een vaatwasmachine aanwezig. Daar maken we nooit gebruik van, want hoe je zo'n apparaat gebruikt weten we niet en een handleiding is er niet bij.

In een e-mail van KRO-NCRV kwam ik een recept tegen waarboven stond "5x de lekkerste eenpansgerechten voor op de camping". Dat ga ik eens bekijken, wie weet zijn er leuke suggesties bij, was mijn reactie.

Flauwekul

U kent vast nog wel de tv serie 'Toen was geluk nog heel gewoon'. De directeur van de Rotterdamse tram zei geregeld; "Flauwekul Kooimans".

Volgens het woordenboek is flauwekul domme, dwaze praat.

Laatst kwam ik in een blaadje bij de supermarkt flauwekul

Uit onderzoek van Vereniging Eigen Huis wil 40% van de senioren verhuizen naar een kleiner levensloop bestendig huis.

De kwaliteit van het onderwijs is zodanig gedaald dat vele ouders zich zorgen maken over de opleiding van hun kinderen. Vele Nederlanders zijn niet in staat een brief te lezen en worden aangemerkt als analfabeten.

Het gebrek aan visie bij de politiek en overheidsinstanties zijn mede de oorzaak van de woningtekorten, het gebrek aan elektriciteit en het nu aangekondigde tekort aan de eerste levensbehoefte water.

In veel van mijn columns heb ik over deze onderwerpen geschreven waaruit u zou kunnen denken dat ik een pessimistisch en negatief ingesteld figuur ben. Niets is minder waar, zoals meer ingewijden kunnen bevestigen en de niet politiek-georiënteerde columns laten zien. Ik ben uitermate positief ingesteld, maar heb steeds gemeend al deze negatieve dingen onder de aandacht te moeten brengen opdat er een beweging in de tegengestelde richting zou ontstaan.

Leo H.D.J. Booy Beuningen, juli 2024

Bron: KBO-G

Het recept begon met: maal in de keukenmachine... Ik ben toen gestopt met lezen. Wie heeft er op een camping een keukenmachine bij zich en in welk vakantiehuisje vind je zo'n apparaat?

Mary-Ann Borggreve

tegen. Het was een artikeltje over "mood food". Dat blijkt eten of drinken te zijn, waardoor je je even iets beter gaat voelen bijvoorbeeld een heerlijke cappuccino in de ochtend, omdat je daar zo van geniet.

Dit vond ik nou flauwekul.

Mary-Ann Borggreve

De ambitie van de overheid is om tot 2030 nog 290.000 woningen voor senioren te bouwen. Helaas is de ijver om te bouwen niet groot.

Vegen (waargebeurd verhaal)

Nieuwe bezems vegen schoon. Positief powerstatement dat je niet vaak genoeg kunt horen. De realiteit van bezems valt enigszins tegen.

Tegenwoordig zit de oude straatveger vooral op een karretje met borstels en alleen voor de moeilijkste bochten is hij met tegenzin bereid de borstelige stok op te pakken. Zuchtend, omdat hij het beter weet.

Nee, toen, toen ik niet beter wist. Een van mijn eerste klusjes was het in een doos stoppen van kettingformulieren. Dat moest als de machine de bestelling had afgerond en het papier bijgevuld moest worden. De laagste medewerker, dus ik, had de opdracht om te vegen.

Er waren er meerdere bezems aanwezig, maar geen stoffer en blik. Hoe je de geveegde spullen in een vuilnisbak kreeg, werd aan je eigen inventiviteit overgelaten.

De eerste keer deed ik dat met blote handen, wat leidde tot een hilarische dag in de fabriek. Het bulderende gelach overstemde het machine lawaai en de krakende radio. Dat moest je doen met een stuk karton. Je veegde het stof op en schuurde het karton op en daarin.

Zo had je een soort schepje waarmee je het stof in de vuilnisbak kon gooien. Vanaf dat moment stond ik bekend als de idioot met de bezem.

Gelukkig duurde dat niet lang, want de week daarop was er een nieuweling wiens hoofdtaak het vegen was. Hij was nog steeds erg jong, een beetje verlegen, met een bril en blijkbaar niet genoeg beweging. Hij zweette overal. Na een paar uur was er een volle prullenbak. Nu was het zover dat de geveegde spullen erin moesten. Ik stond met een brede glimlach naast hem.

“Hoe moet ik het afval erin gooien? vroeg de jongen. “O”, vroeg ik me af, “ja hoe?”

“Ik kan mijn stagebegeleider nergens vinden”, vervolgde de jongen. “Doe je dit als stagiair?”

Ik was verrast. “Ja meneer.” “Krijg je wel betaald voor je prestatie?” “Nee.”

“Je bent al uren aan het vegen en is dat je stage?”

“Ik had er ook meer van verwacht.”

Ik keek naar de jongen. Zijn ogen waren klaar om te huilen. Ik kon dit lijden niet verdragen, dus fluisterde ik: “Je moet een stuk karton nemen en dat als schepje gebruiken”.

“Oh ja!” Hij klaarde op en begon te scheppen. Ik ging terug naar de formulieren en zag vanuit mijn ooghoek de vermiste supervisor die de jongen een vriendelijke klap op de schouder gaf: “Je hebt dat goed gedaan met dat stuk karton. Ik ruik succes!”

Paul Borggreve

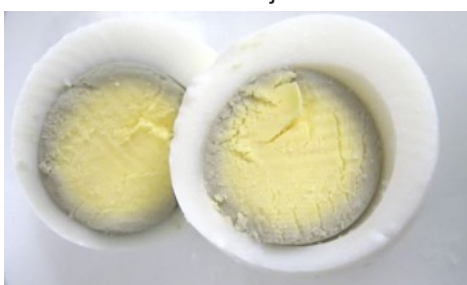
Een groen of blauw randje om het eigeel van een ei?

Een broodje gezond of een salade niçoise is niet compleet zonder een gekookt ei. Maar hoe kan het dat als je zelf een hardgekookt ei kookt, er na een tijd een blauwe ring om het eigeel ontstaat? En waarom is dit bij voorverpakte broodjes en salades uit de supermarkt of tankstation niet het geval?

Chemische reactie in eigeel

Dat blauwgroene randje om het eigeel ontstaat door een chemische reactie tijdens het koken van een ei. Wanneer je een ei kookt, reageert zwavel, wat in het eiwit van het ei zit, met ijzer in het eigeel.

Als het eiwit warmer wordt dan 70 graden Celsius, vormt de zwavel in het eiwit waterstofsulfide. Zodra deze stof in contact komt met het ijzer in de dooier ontstaat er

ijzersulfide: een stof die voor blauwgroene kleur om je eigeel zorgt. Maar die onaangename kleur ontstaat niet bij elk gekookt ei. Hoe zit dat?

Te hard gekookt?

Hoe langer je het ei kookt, hoe groter de kans op zo'n blauwgroene ring. Het komt voornamelijk voor bij hardgekookte eieren. Als je een ei te lang laat koken kan zelfs de hele dooier blauw worden.

Gelukkig kun je een ei met een blauwgroen randje zonder zorgen eten. Het is namelijk een volkomen natuurlijke reactie. IJzersulfide is niet schadelijk voor je gezondheid en verandert niets aan de smaak of voedingswaarde van het ei.

Dus, hoewel het er minder appetijtelijk uitziet, is er geen reden tot zorg. Maar hoe kan het dat die ring niet te zien is in eieren op voorverpakte broodjes of in salades uit de supermarkt?

Voorgekookte eieren

Fabrikanten en supermarkten koken hun eieren meestal korter en op lagere temperaturen om de vorming van ijzersulfide te voorkomen. Bovendien worden eieren na het koken snel afgekoeld in ijswater. Deze technieken zorgen ervoor dat het eigeel zijn heldergele kleur behoudt.

(Vervolg op pagina 13)

Oss en de SP

In het weekend van 18 en 19 maart 2023 waren er open dagen in het nieuwe Zorgbuurthuis 't Hageltje aan de Hagelkruisstraat in Oss. Veel belangstellenden uit de

omgeving kwamen een kijkje nemen in de prachtig verbouwde voormalige school. "Wat is het hier lekker licht. Wat een mooie

ruimtes en alles up-to-date." Veel lovende reacties kwamen van de bezoekers van de open dagen. Het Zorgbuurthuis is een plek waar ouderen in hun eigen vertrouwde buurt kunnen wonen, een kleinschalig, betaalbaar project.

Er zijn 15 appartementen gerealiseerd, deels eenpersoons, deels tweepersoons. En er is een gezellige gemeenschappelijke ruimte, waar bewoners elkaar kunnen ontmoeten, waar dagbesteding wordt aangeboden en waar ook buurtbewoners welkom zijn.

Het Zorgbuurthuis is een initiatief van de SP. Lilian Marijnissen heeft dit idee in 2018 in Den Haag aangekondigd. In Oss hebben Marie-Therese Janssen en Jan van Kreij, beiden raadslid van de SP, dit idee handen en voeten gegeven. Ze deden dit samen met het vastgoedbedrijf Patrimonium, Thuiszorgorganisatie Interzorg, de gemeente Oss en vrijwilligers uit de buurt. Na drie jaar hard werken is het pand klaar om de bewoners te ontvangen. Deze zomer zijn praktisch alle appartementen bezet.

Het Zorgbuurthuis is in eerste instantie bedoeld voor de oudere bewoners uit de Schadewijk in Oss. Een kleine of wat grotere zorgvraag is geen bezwaar. Maar ook senioren uit andere delen van Oss die belangstelling hebben om er te komen wonen, kunnen een aanvraag indienen.

Bron: SP Oss, zorgbuurthuis.org

Is het een idee om in Ede een voorbeeld aan te nemen?

Vervolg gekookt ei

Hoe voorkom je de blauwgroene kleur in je dooier?

Als je in het vervolg eieren kookt om later te consumeren, zijn er een paar dingen die je kunt doen om die blauwgroene kleur te voorkomen.

Tip 1: Kook je eieren minder lang. Hoe langer je het ei kookt, hoe groter de kans dat er een blauw randje om de dooier ontstaat. Heb jij je eieren toch het liefst hardgekookt?

Tip 2: Probeer het ei op een lagere temperatuur te garen.

Dit kan namelijk ook op een temperatuur van bijvoorbeeld 85 graden Celsius.

Tip 3: Na het koken kun je de eieren het best laten 'schrikken' door ze in een ijsbad te dompelen of onder koud water te houden. Dan stop je direct het kookproces en voorkom je de blauwe ring om het eigeel. Een ander voordeel is dat je ei makkelijker te pellen is.

Mary-Ann Borggreve

Ouderenadvies

Vrijwillige ouderenadviseurs (VOA's) zijn speciaal opgeleide mensen die senioren helpen om antwoorden te vinden bij een hulpvraag. Dit kan op diverse gebieden zijn: *wonen, welzijn, zorg, veiligheid, vervoer en financiën*.

Zij geven onafhankelijk en vrijblijvend informatie, voorlichting en advies aan leden en niet-leden, als service van KBO-PCOB.

De ouderenadviseurs luisteren naar uw verhaal, zij zijn klankbord en informatiepunt. Zij zoeken samen met u naar een oplossing, maar u houdt zelf de regie.

U kunt de (KBO) ouderenadviseurs bereiken via:

Frans Bik

Telefoon: 0318 84 29 92
email: fransbikkel1@gmail.com

Als het de natuur behaagt om de kleuren in de menselijke soort te laten verschillen, is het geen misdaad om zwart te zijn, noch een voordeel om wit te zijn.
Jean François e.a. (1792)

Universitair onderzoek

Grootouderschap Tilburg University

Past u op uw kleinkinderen? Werkt u of bent u vrijwilliger en past u daarnaast op uw kleinkinderen? Doe mee met ons studieproject. In dit onderzoek kijken wij naar de invloed van het oppassen op kleinkinderen in combinatie met werk op het welzijn en kundigheid van volwassenen.

Wat kunt u verwachten?

1. Een kort telefoongesprek met ons
2. Eenmalige enquête van 1 uur
3. Dagelijkse 2 enquêtes van ± 4 minuten voor 14 dagen

Meer informatie en inschrijven via

<https://linktr.ee/grootouders>.

Email grootouderschapsonderzoek@tilburg.edu

Vergoeding € 20

Dichtersleed

*Ik weet niet waarom ik dit schrijf.
Het borrelt zomaar op in 't lijf.
Het rijmen zit mij in het bloed,
maar het lukt niet altijd even goed.
Ach dichten is niet echt mijn vak
't Gerijm gaat in de prullenbak.
Een enkel keertje lukt het well!
Dan komt 't in schoonschrift op een vel.
Is dit gerijm naar ieders zin.
Dan gaat het vast uw blaadje in.*

Theo Borggreve

Word KBO lid

Naast een belangenvereniging voor 55plussers zijn wij een gezelligheidsvereniging. U ontvangt als lid 11 keer per jaar het landelijke blad ONS Magazine en tegelijk ons lokale blad KBO Nieuwsbrief met actualiteit, tips, kortingen en informatie. De contributie voor onze vereniging, KBO Ede, bedraagt in 2024 € 26,50 per jaar voor een alleengaande en € 46,00 per jaar voor een echtpaar of samenwonenden.

Geef u op via onze website: kbo-ede.nl (zie lid worden), email: ledenadministratie@kbo-ede.nl met uw gegevens of evt. telefoon 06-27 09 17 46.

Herfstdag

Heer: het is tijd. De zomer was zo rijk.
Leg nu uw schaduw op de zonnewijzers
en laat de winden op de velden vrij.

Beveel de laatste vruchten rijp te zijn;
verleen ze nog twee zuidelijker dagen,
bereid ze tot volkomenheid en jaag
een laatste zoetheid in de zware wijn.

Wie nu geen huis heeft, bouwt er geen meer.
Wie nu alleen is, zal het lang nog blijven,
zal waken, lezen, lange brieven schrijven
en rusteloos door lege lanen dwalen
als bladeren op de herfstwind drijven.

Uit: Rainer Maria Rilke – Wie nu alleen is.
Twintig liefdesgedichten. Vertaling: Menno Wigman.

Dagje uit

Affiche

In juni gingen we naar het museum te Rhenen. Daar is een tentoonstelling "Gouden Vrouwen". Het hoofdthema van de tentoonstelling zijn schatten, die zo'n 75 jaar geleden bij Rhenen zijn gevonden.

Een van de gouden vrouwen is Cunera. In de tentoonstelling zijn relieken van Cunera te zien.

De tentoonstelling is mooi om te zien en Rhenen is een gezellige plaats om naar toe te gaan. De tentoonstelling duurt tot en met 7 december.

Hier volgt het verhaal van Cunera.

Cunera, volgens de overlevering een prinses afkomstig van de Schotse Orkneyeilanden, vergezelt de heilige Ursula van Keulen in het jaar 337 tijdens een bedevaartstocht naar Rome. Ze is niet de enige die met de heilige meereist. Volgens de overlevering wordt Ursula begeleid door maar liefst elfduizend maagden (waarschijnlijk een vertaalfout). Met de meeste van hen loopt het niet goed af. Tijdens de terugreis wordt het gezelschap bij Keulen namelijk overvallen door woeste Hunnen die een bloedbad aanrichten. De maagden worden een voor een gedood. Cunera wordt echter gered, door een man die in de bronnen 'de koning van de Rijn' wordt genoemd.

(Vervolg op pagina 15)

Vervolg Dagje uit

Het leven van de heilige Ursula, wordt aanvankelijk ook gespaard, maar als zij kort hierna weigert het bed te delen met Attila de Hun, doodt men haar alsnog.

Cunera is onderwijl door de *koning van de Rijn* onder zijn mantel weggesmokkeld en belandt uiteindelijk in een kasteel in Rhenen. De diepgelovige prinses kiest daar niet voor een leven in weelde maar besluit zich vooral met geestelijke zaken bezig te houden. Ze vast en bidt veel en stelt haar leven in dienst van de hulp aan de armen. De koning raakt al snel op Cunera gesteld en is zo onder de indruk van haar vroomheid dat hij haar op een dag zelfs de sleutel 'van al sinen dingen' schenkt.

De vrouw van de koning voelt zich gepasseerd en begint Cunera te haten. Ze laat geen mogelijkheid voorbijgaan om Cunera zwart te maken en hoopt dat de maagd op die manier uit de gunst zal vallen en het kasteel zal verlaten.

Als de koningin op een dag ziet dat Cunera na een maaltijd het overgebleven eten van tafel haalt, zodat ze de restjes aan de armen kan schenken, wendt de jaloerse vrouw zich slinks tot haar man. Ze beschuldigt Cunera van diefstal. De koning roept de maagd hierna bij zich en vraagt haar om te laten zien wat ze onder haar mantel verbergt. Cunera bidt vervolgens tot God waarna het voedsel onder haar mantel verandert in houtsnippers. Zo ontspringt ze de wraak van de koningin. Die laat het er echter niet bij zitten.

Vol haat besluit de jaloerse vrouw voor eens en altijd met het godvrezende meisje af te rekenen. Als de koning op een dag afwezig is, omdat hij deelneemt aan een jachtpartij, brengt ze met een van haar dienaren een bezoek aan Cunera. De twee wurgen het meisje vervolgens met een halsdoek en begraven haar in een paardenstal. De koning arriveert korte tijd later weer bij zijn kasteel en vraagt waar Cunera is gebleven. Zijn vrouw probeert hem om de tuin te leiden door te beweren dat het meisje onverwachts door haar familie is opgehaald.

Het bedrog van de koningin komt echter al snel uit. De paarden van de koning weigeren de stal te betreden waar Cunera in allerijl begraven is en 's avonds vindt een knecht brandende kaarsen in de stal, in de vorm van een

kruis. Als de koning van deze vreemde zaken op de hoogte wordt gebracht, geeft hij zijn mannen opdracht de paardenstal te onderzoeken. Zijn manschappen vinden het graf. Het is de koning direct duidelijk wat er is gebeurd. Woedend neemt hij wraak op zijn vrouw. Maar liefst drie dagen laat hij haar martelen. De in ongenade gekomen vrouw wordt waanzinnig van de kwellingen. Krankzinnig trekt

Schedel van Cunera

ze hierna door het land. Omstanders zien hoe de koningin haar haren uittrekt en haar kleren verscheurt

terwijl ze onderwijl hard krijst. Volslagen doorgedraaid werpt Cunera's moordenaars zich uiteindelijk van een berg (mogelijk de Grebbeberg, Donderberg of Laarseberg).

Cuneraheuveltje in Rhenen

De wurgdoek

De koning liet Cunera volgens de legende herbegraven op een heuveltje, dat tegenwoordig bekendstaat als het Cuneraheuveltje. Al snel voltrokken zich rond het graf van de heilige allerlei wonderen. En toen Willibrord het lichaam van de vrouw die hij heilig wilde verklaren drie eeuwen later op liet graven, trof hij een ongeschonden lichaam aan. De doek waarmee zij was gedood bevond zich nog om haar hals en zou hierna als relik vereerd worden. Willibrord zorgde ervoor dat Cunera in de kerk een waardiger laatste rustplaats kreeg.

Cunera is tegenwoordig beschermheilige van Rhenen en wordt onder meer beschouwd als beschermer van paarden. Eeuwenlang is ze door gelovigen aangeroepen tegen keelaandoeningen en bij veeziekten. De wurgdoek waarmee Cunera zou zijn gedood wordt sinds de veertiende eeuw genoemd als relik van de heilige. Het koptisch weefsel uit de vierde of vijfde eeuw maakt tegenwoordig onderdeel uit van de collectie van Museum Catharijneconvent in Utrecht. Het is één van de oudste objecten van het museum. In 1972 werd de doek gerestaureerd. Op het weefsel trof men toen roest- en bloedvlekken aan, waaruit zou blijken dat de sjaal in de loop der eeuwen in de hoop op genezing inderdaad werd aangeraakt.

De heilige Cunera wordt vaak afgebeeld als een adellijke vrouw met een sleutel en een wurgdoek bij zich. Twee attributen die naar de legende verwijzen.

Mary-Ann Borggreve

Stripboek van De Inktpot

Drieluik van Meester van Delft rechts Cunera

Agenda KBO en PCOB

Op de bijeenkomst van KBO Ede en PCOB zijn de leden van beide seniorenverenigingen van harte welkom. Bij activiteiten met een beperkte capaciteit hebben leden van de eigen afdeling voorrang.

KBO Programma

- 18 september - Bingo, KBO Ede leden gratis, introducees (ook PCOB leden) € 5,00.
- 2 oktober - Herfstkleurenfietsstocht wordt georganiseerd door Sportservice Ede, KBO Ede en ANBO-PCOB **na aanmelding**
- 16 oktober - Jaap van Ree geeft een presentatie over (Edes erfgoed) de ENKA
- 16 november - Grote filmmiddag in Pathé **na aanmelding**
- 18 december - Kerstviering in de Antoniuskerk, waarna een Kerstlunch in de Franciscuszaal. De lunch is op inschrijving en er is plaats voor 70 personen, nadere informatie volgt.

De bijeenkomsten vinden plaats in de zaal van het appartementencomplex "De Bosroos", hoek rotonde Proosdijerveldweg/Veenderweg. Ingang aan de Rozenlaan. Aanvang 14.00 uur, **tenzij anders vermeld**.

PCOB Ede Lunteren Programma

- Informatie op www.pcob.nl/afdelingen/ede/

De bijeenkomsten zijn in "Rehoboth", Driehoek 11 te Ede, tenzij anders vermeld.

PCOB Bennekom Programma

- 10 september: High Tea in de Broek-Akker
- 11 september: film Vogeltrek in Rehoboth
- Informatie op www.pcob.nl/nieuws/activiteiten-pcob-bennekom.

Standaard locatie voor de activiteiten: Gemeentecentrum De Brink, Brinkstraat 39 in Bennekom.

SUDOKU ★★ ★

9	7	6			4			2
				6		7	5	
5					3			
	9	2						
		1			8			
8				2	1	4	6	
2	8					3		6
4			7			5		1
	5			9			8	

Met verdriet en verslagenheid hebben wij kennisgenomen van het overlijden van onze oud-voorzitter

Janus van Riel

Hij is meer dan 12 jaar onze voorzitter geweest en wij zijn hem veel dank verschuldigd voor zijn inzet en alle verdiensten voor onze KBO afdeling

Wij wensen Pieternel, kinderen en kleinkinderen veel sterkte toe met dit grote verlies

Het bestuur van KBO - Ede

